

Alles wat u moet weten over de effectentaks 2.0

Het is zover: vermogende beleggers krijgen dezer dagen van hun bank te horen hoeveel effectentaks ze binnenkort moeten betalen.

WOUTER VERVENNE

Een wake-upcall. Dat is de brief of de mail die duizenden beleggers met een effectenrekening van meer dan 1 miljoen euro ontvangen van hun bank, beursvennootschap of vermogensbeheerder. Het bericht vermeldt de belastbare waarde van de effectenrekening, het bedrag van de effectentaks en de modaliteiten van de betaling.

De in februari ingevoerde effectentaks 2.0 vervangt de eerste taks die het Grondwettelijk Hof in oktober 2019 heeft vernietigd. De hoogste rechtbank had drie bezwaren. Sommige financiële producten waren belastbaar en andere niet, er werd een onderscheid gemaakt tussen effecten op een rekening en effecten op naam, en het was mogelijk de taks te omzeilen door het aantal titularissen van een rekening te verhogen.

Wat zijn de krachtlijnen van de nieuwe effectentaks?

De taks is van toepassing op effectenrekeningen met een waarde van meer dan 1 miljoen euro. De belastbare waarde is de gemiddelde waarde op vier data: 31 december, 31 maart, 30 juni en 30 september. Omdat de taks pas op 26 februari in werking trad, worden in 2021 slechts drie data in aanmerking genomen: 31 maart, 30 juni en 30 september.

Alle financiële instrumenten op een effectenrekening worden meegeteld, zowel aandelen, obligaties als afgeleide pro-

ducten. Ook cash is belastbaar als die op de effectenrekening staat. Bij banken staat cash doorgaans niet op de effectenrekening, bij beursvennootschappen wel. Effecten op naam staan niet op een effectenrekening en zijn dus vrijgesteld.

De taks viseert indirect ook tak23-beleggingsverzekeringen, hoewel die niet op de effectenrekening van beleggers staan. De activa die verzekeraars aanhouden om tak23-producten aan te bieden staan op de effectenrekening van de verzekeraars. De verzekeraars worden belast op het volledig belegd vermogen op die rekening, hoewel een deel van dat geld afkomstig is van kleine beleggers. Verzekeraars kunnen de taks doorrekenen aan hun klanten en dreigen zo ook kleine beleggers te treffen.

Wie betaalt de taks?

Niet alleen natuurlijke personen met een effectenrekening moeten effectentaks betalen. In tegenstelling tot bij de vernietigde taks zijn ook ondernemingen, andere rechtspersonen en juridische constructies onderworpen aan de belasting. Maar effectenrekeningen die banken, verzekeraars en beursvennootschappen voor eigen rekening aanhouden, zijn vrijgesteld.

Voor Belgische ingezetenen zijn effec-

Als het Grondwettelijk Hof ook deze taks vernietigt, is alleen nog een zwart-wit-oplossing mogelijk: een algemene vermogensbelasting of geen vermogensbelasting.

Anton Van Zantbeek
Fiscal advocaat,
Rivus

tenrekeningen bij Belgische en buitenlandse financiële instellingen belastbaar. Voor niet-ingezetenen zijn effectenrekeningen bij Belgische financiële instellingen belastbaar, tenzij het dubbelbelastingverdrag van hun land met België de bevoegdheid om vermogen te belasten toekent aan de woonstaat.

Het aantal titularissen van de effectenrekening is van geen belang. Als een effectenrekening van 1,5 miljoen euro twee titularissen heeft, is de taks verschuldigd, hoewel elk van de titularissen maar 750.000 euro bezit.

De taks van 0,15 procent is van toepassing op de totale waarde van de effectenrekening. Een belegger met een effectenrekening van 1,5 miljoen euro betaalt dus 2.250 euro belasting. Een speciale clausule verhindert dat de waarde van een effectenrekening van net boven 1 miljoen euro na de betaling van de taks onder dat bedrag daalt.

De effectentaks moet op kruissnelheid 430 miljoen euro per jaar opbrengen. De vernietigde taks, die twee jaar van kracht was, bracht in totaal 473 miljoen op. Daarvan werd 90 procent geïnd via financiële instellingen en de rest via aangiften van natuurlijke personen. In 2019 deden 7.304 natuurlijke personen een aangifte, in 2020 waren dat er nog 5.456.

Hoe en wanneer wordt de taks geïnd?

Belgische financiële instellingen moeten de taks inhouden en uiterlijk tegen 20 december doorstorten aan de fiscus. De meeste banken, beursvennootschappen en vermogensbeheerders informeren de klanten met een belastbare rekening in oktober en innen de taks in november.

Buitenlandse financiële instellingen zijn niet verplicht de taks te innen en door te storten. Als ze dat niet doen, moeten hun Belgische klanten zelf aangifte doen en de taks betalen.

Is het mogelijk de taks te omzeilen?

Dat is moeilijker dan bij de vernietigde taks, omdat de wet twee specifieke anti-misbruikbepalingen bevat. De splitsing van een effectenrekening in meerdere rekeningen bij dezelfde financiële instelling en de omzetting van belastbare effecten in effecten op naam worden beschouwd als onweerlegbare vermoedens van ontwijking als ze vanaf 30 oktober 2020 hebben plaatsgevonden.

De banken mogen geen rekening houden met dergelijke splitsingen of omzettingen. Ze moeten de taks innen alsof die verrichtingen niet hebben plaatsgevonden. Er zijn wel uitzonderingen in geval van overlijden of echtscheiding.

Vervolg op pagina 40

Beleggen & Sparen

Vervolg van pagina 39

De wet bevat ook een algemene antimisbruikbepaling om belastingontwijking te bemoeilijken. Stel dat een belegger een effectenrekening van 1,5 miljoen euro bij bank A splitst over twee rekeningen van elk 750.000 euro bij bank A en bank B. Dan zal hij moeten aantonen dat de splitsing niet als doel heeft de taks te omzeilen. Er dreigen zeer moeilijke discussies tussen belastingplichtigen, banken en de fiscus.

Passen beleggers hun gedrag aan?

De meeste financiële instellingen zien weinig of geen veranderingen. Ze verwijzen onder meer naar de antimisbruikbepalingen.

'We hebben niet de indruk dat veel wijzigingen van beleggingsportefeuilles gebeuren als gevolg van de taks', zegt KBC. Ook ING merkt geen aanpassingen van de portefeuilles of pogingen om de taks te omzeilen. Puilaetco ziet weinig splitsingen van rekeningen en merkt op: 'De splitsing van een rekening kan het rendement van een portefeuille in gevaar brengen en/of de beheerskosten doen stijgen.'

Bij de beursvennootschap Leo Stevens & Cie past een kleine groep klanten haar gedrag aan. 'Voor een beperkt aantal klanten was de taks de aanleiding om (een deel van) hun beleggingsportefeuille aan hun kinderen en/of kleinkinderen te schenken. We zien soms dat klanten die net onder het grensbedrag van 1 miljoen euro vallen bijkomende stortingen inhouden om te vermijden dat hun rekening boven dat bedrag gaat.'

Rekenen financiële instellingen de taks op tak23-producten door aan klanten?

AG Insurance, de grootste Belgische verzekeraar, heeft nog geen beslissing genomen. 'De onzekerheid over het toepassingsgebied van de taks blijft.' KBC laat weten dat het niet van plan is de taks door te rekenen. ING verkoopt geen eigen tak23-producten maar verwijst naar de verzekeraars waarmee het samenwerkt. 'Sommige verzekeraars houden de taks in, dan moeten wij niets doen. Andere verzekeraars houden de taks niet in. Dan zal ING dat doen op basis van de gegevens die we krijgen van die verzekeraars.'

Zal het Grondwettelijk Hof opnieuw de taks vernietigen?

Zeven partijen hebben in augustus bij het Grondwettelijk Hof een verzoekschrift ingediend om de wet op de effectentaks geheel of gedeeltelijk te vernietigen. Assuralia en een groep verzekeraars zeggen dat de taks rechtsonzekerheid en een ongelijk speelveld creëert. Wie een Belgisch tak23-product koopt, dreigt taks te moeten betalen. Wie een Luxemburgs tak23-product koopt, ontsnapt aan de taks.

Portus, de investeringsmaatschappij van Gino Coorevits, stoort zich vooral aan de antimisbruikbepalingen. Het merkt op dat omzetting naar aandelen op naam noodzakelijk is om het dubbel stemrecht te kunnen uitoefenen op de algemene vergadering van een onderne-

ming. Sommige grote investeerders zeggen dat banken kosten aanrekenen voor effectenrekeningen en dat aandelen op naam daarom goedkoper zijn. Ook GBL diende een verzoekschrift in maar de holding van de familie Frère wenst geen verdere toelichting te geven.

De Vlaamse Federatie van Beleggers zegt dat de taks beleggers ongelijk behandelt. 'Bij een bank staat cash meestal op een spaarrekening, bij andere platformen vaak op een effectenrekening. De eerste wordt niet belast, de tweede wel.' Ook de Franstalige Ligue des contribuables en de pan-Europese investeringsmaatschappij NXMH eisen de vernietiging van de taks.

'Mijn buikgevoel zegt dat het Grondwettelijk Hof minstens één verzoekschrift zal aanvaarden', zegt Werner Heyvaert, fiscaal advocaat van AKD Benelux Lawyers. 'Het Hof moet oordelen of de verschillende behandeling proportioneel en legitiem is, maar zal wellicht niet de hele wet vernietigen. De vraag is welke conclusie de regering uit het arrest zal trekken. Ze zal misschien de wet repareren (aanpassen).'

Anton van Zantbeek, fiscaal advocaat van Rivus, verwacht dat de effectentaks de toets van het Grondwettelijk Hof doormaakt. 'De regering heeft het deze keer intelligenter aangepakt. Dit is een zuivere abonnementstaks en in de memorie van toelichting is de verwijzing naar rijke inwoners geschrapt. Als het Grondwettelijk Hof ook deze taks vernietigt, is alleen nog een zwart-witoplossing mogelijk: een algemene vermogensbelasting of geen vermogensbelasting. De eerste optie betekent dat de overheid het volledige vermogen in kaart brengt en belast.'

430 miljoen

De effectentaks moet per jaar 430 miljoen euro opbrengen. De regering noemt de taks de grootste belastingverhoging van 2022, hoewel de taks ook al in 2021 moet worden betaald.